

Kalendarz szczepień

Szczepienia obowiązkowe:

- » 3-dawkowy schemat szczepienia podstawowego niemowląt przeciw krztuścowi w wieku 2, 4 i 5-6 m. ż. oraz dawka uzupełniająca w 16-18 m. ż.
- » 2 dawki przypominające w 6 r.ż. i 14 r.ż.

Szczepienia są również zalecane – dawka szczepionki Tdap dla dorosłych raz na 10 lat, Zalecenie obejmuje szczególnie osoby, które kontaktują się z noworodkami i niemowlętami, np. personel medyczny, osoby starsze.

Bezpieczeństwo

Szczepienie przeciw krztuścowi wiąże się z ryzykiem wystąpienia niepożądanych odczynów poszczepiennych (NOP) o charakterze miejscowym (ból, zaczerwienienie, obrzęk w miejscu wkłucia) oraz ogólnym (gorączka i drażliwość). Ciężkie NOP takie jak nieukożony płacz, zespół hipotoniczno-hiporeaktywny, drgawki gorączkowe, ciężkie reakcje alergiczne występują bardzo rzadko i ustępują bez trwałych następstw. Ciężkie NOP występują przeciętnie raz na 10 000 podanych dawek szczepionki pełnokomórkowej i około 2-krotnie rzadziej po podaniu szczepionki bezkomórkowej.

Jakie są przeciwwskazania do szczepienia?

Przeciwwskazania do stosowania szczepionki przeciw krztuścowi to przede wszystkim: reakcja anafilaktyczna, która wystąpiła po wcześniejszym szczepieniu, choroba przebiegająca z wysoką gorączką, uczulenie na składnik szczepionki oraz ciężka encefalopatia. W takiej sytuacji lekarz powinien zdecydować, czy odczyn dopuszcza ryzyko kolejnego szczepienia tym samym preparatem, czy należy go zmienić, np. na szczepionkę zawierającą bezkomórkowy składnik krztuścowy.

Dlaczego warto się szczepić przeciw krztuścowi?

Szczepienia przeciw krztuścowi wykonujemy przede wszystkim aby zmniejszyć ryzyko ciężkiego krztusca u niemowląt i małych dzieci, dla których może on być śmiertelnym zagrożeniem. Szczepienia są również konieczne aby ograniczyć możliwość zakażenia niemowląt i krążenie bakterii w społeczeństwie, szczególnie wśród osób blisko kontaktujących się z małymi dziećmi. Krztusiec u starszego rodzeństwa, rodziców i dziadków często nie jest rozpoznawany z powodu nietypowych objawów. Dlatego o szczepieniach przypominających powinny pamiętać przede wszystkim osoby dorosłe kontaktujące się z nieuodpornymi małymi dziećmi.

PAMIĘTAJ, ŻE:

- Aktualna liczba zachorowań na krztusiec w Polsce na tle wielu innych krajów jeszcze nie jest alarmująca;
- Dzięki szczepieniom obowiązkowym mamy wysoki (ponad 95%) odsetek zaszczepionych dzieci.
- Bardzo ważna jest akceptacja i realizacja zalecanych szczepień przeciw krztuścowi, szczególnie wśród osób z bliskiego otoczenia małych dzieci;
- Szczepienie kobiet w ciąży, osób z ich otoczenia oraz pracowników oddziałów pediatrycznych zmniejsza ryzyko zachorowania niemowląt.

szczepienia info

Szczepionka przeciw krztuścowi

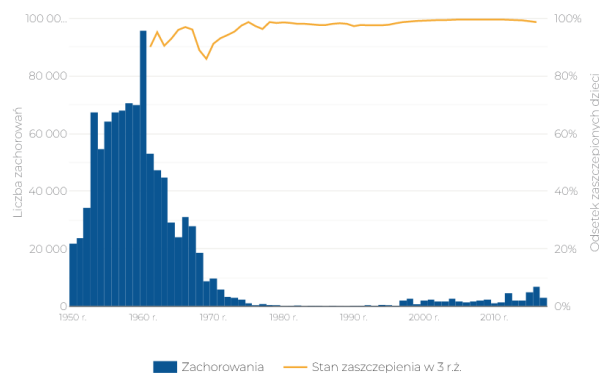

Krztusiec

- » Jest ostrą chorobą zakaźną układu oddechowego wywoływaną przez bakterie – pałeczki krztusca – wytwarzające toksynę krztuscową;
- » Może wystąpić w każdym wieku, ale jest najbardziej niebezpieczny dla nieuodpornionych lub częściowo uodpornionych niemowląt i małych dzieci, u których może dochodzić do niebezpiecznych powikłań, a nawet zgonu;
- » Jest bardzo zaraźliwy;
- » Źródłem zakażenia mogą być chorzy z typowymi objawami, chorzy z nietypowymi objawami (np. przewlekłym kaszlem trwającym wiele tygodni) lub zakażeni bez objawów;
- » Przebycie krztusca nie chroni przed powtórny zachorowaniem.

Powikłania krztusca

Powikłania krztusca obejmują: zaburzenia snu, bezdech, zapalenie płuc, zapalenie ucha środkowego, krwawienia (dospojówkowe, krwawienia z nosa, krwiaki podtwardówkowe i śródmózgowe) i odmę optucnową. U ponad 5% hospitalizowanych dzieci poniżej 10 roku życia występują objawy neurologiczne. U osób starszych, w wyniku przewlekłego, gwałtownego kaszlu, mogą wystąpić: zaburzenia snu, nietrzymanie moczu, przepuklina pachwinowa i złamanie żeber.

Źródło danych: Biuletyn roczny „Choroby zakaźne i zatrucia w Polsce” oraz „Szczepienia ochronne w Polsce” (wyd. NIZP-PZH, GIS)

Ile jest zachorowań na krztusiec?

Przed wprowadzeniem powszechnych szczepień w 1960 roku krztusiec był częstą przyczyną zgonów dzieci poniżej 1 roku życia. Po wprowadzeniu szczepień liczba zachorowań zmniejszyła się ponad 100-krotnie, jednak od połowy lat 90-tych, także w krajach stosujących powszechne szczepienia, obserwuje się wzrost liczby zachorowań, szczególnie wśród starszych dzieci oraz dorosłych. Przykładowo w 2015 roku w Europie odnotowano łącznie 40 195 zachorowań na krztusiec, w tym najwięcej w Niemczech (9 000 zachorowań), Holandii (6 178 zachorowań), Hiszpanii (6 863 zachorowania) i Wielkiej Brytanii (5 482 zachorowania). W Polsce każdego roku rejestruje się 2 000- 7000 zachorowań, jednak od wielu lat nie odnotowuje się zgonów z powodu krztusca.

Szczepionki przeciw krztuscowi

Szczepionka przeciw krztuscowi zawsze jest podawana w jednym wstrzyknięciu jako szczepionka skojarzona przeciw błonicy, tężcowi i krztuscowi (DTP). Dzieciom można podawać szczepionkę DTP z pełnokomórkowym składnikiem krztusca (DTWP) lub bezkomórkowym składnikiem krztusca (DTaP). Szczepionka pełnokomórkowa zawiera całe bakterie krztusca, które w czasie wytwarzania szczepionki są inaktywowane (zabijane). Szczepionka bezkomórkowa zawiera od 1 do 5 wybranych oczyszczonych antygenów krztusca. Nastolatkom i dorosłym podawana jest szczepionka Tdap, z obniżoną zawartością antygenów krztusca i błonicy.

Ochrona po szczepieniu przeciw krztuscowi zmniejsza się z upływem czasu, dlatego schemat szczepienia obejmuje podawanie kolejnych dawek przypominających szczepionki.

